

David Lagercrantz

Memoria

Traducere din limba suedeză de
Ioana Ghișă

Prolog

Pe 1 iunie 2004, un om de afaceri maghiar cu o capacitate de argumentare peste nivelul obișnuit primi un apel pe telefonul fix din birou. Discuția putea fi încadrată în domeniul analizei de piață. Nimeni nu se aștepta să se discute ceva semnificativ sau decisiv. Însă analistul care sunase în ziua aceea avea o viziune clară asupra lucrurilor — cu excepția situației din Irak —, vorbea întruna despre te miri ce, iar la un moment dat îl pomeni pe profesorul Hans Rekke.

— Am auzit că Rekke se interesează de moartea lui Claire Lidman.

Atât. Și a fost destul ca omul de afaceri maghiar să simtă că lumea întreagă își schimbă culorile.

Iar povestea începuse, bineînțeles, cu multă vreme înainte.

Unu

Hans Rekke avea pe atunci doar 12 ani.

Ningea mai tare ca oricând atunci când cineva a sunat la ușa vilei lor din Viena. Înăuntru a pășit doctorul Brandt, profesorul de matematică al lui Hans, cu o căciulă de blană mult prea mare pentru el. Lângă el era un băiat de vârsta lui Rekke, cu păr ondulat și ochi negri, cu o privire intensă. Doctorul Brandt i l-a prezentat pe băiat drept Gabor, iar Hans îi întinse mâna.

Însă mâna i-a rămas suspendată în aer.

Băiatul a trecut pe lângă el, ușor, elegant și agil ca o felină. Hans nu înțelegea prea bine ce se întâmplă, dar detecta la el un aer amenințător. Avea o privire cu sclipiri verzi și fiecare mișcare trăda precauție, stare de alertă. S-au așezat amândoi la biroul mare de lângă biblioteca pe care trona bustul lui Beethoven. De-abia atunci lucrurile au început să se clarifice.

Gabor era pesemne vreun mare talent și ideea era să intre în competiție și să-și măsoare priceperea. Doctorul Brandt a împărțit sarcinile — despre demonstrația lui Cantor privind infinitul matematic — și atunci au simțit o încordare intensă. Gabor tremura de nerăbdare și a

început imediat să lucreze. Hans a rămas însă nemișcat, ca paralizat, fixând cu privirea umerii și mușchii băiatului.

— De ce nu scrii? întrebă doctorul Brandt.

— O să scriu.

Dar rămăsese căzut pe gânduri, captivat de o enigmă care îl atrăgea mai mult decât matematica. Uimit, urmărirea cum băiatul calcula cu viteză fulgerătoare, aproape ca un maestru, și se gândea: *să-l las pe el să câștige*. Ce contează? Cu toate astea, ceva din el voia să riposteze și încet-încet s-a pus și el pe treabă. Apoi a constatat că se descurcase destul de bine, nu excelent, doar binișor. Însă când a ridicat privirea, în ochii lui Gabor strălucea triumful.

— Sunt impresionat, băieți. Ce ziceți de o pauză de 20 de minute ca să vă cunoașteți mai bine? le-a propus doctorul Brandt vădit mulțumit, iar Hans și Gabor s-au îmbrăcat și au ieșit în curte, unde zăpada scrâșnea sub pașii lor.

Ningea cu fulgi mari și era frig, iar Hans a sesizat dintr-odată un șuierat vag, un sol înalt în patru timpi care se auzea la fiecare a treia sau a patra expirație. Era un fel de vulnerabilitate, care contrasta cu strălucirea explozivă din atitudinea băiatului.

— La ce te antrenezi?

Gabor părea să se gândească.

— Autoapărare.

Era prea vag pentru Hans.

— Cum adică?

— Pot să-ți arăt.

Gabor s-a încordat și șuieratul vag al vocii lui a coborât cu un semiton, la fa diez, distrăgându-i atenția

lui Hans. Asta-l chinuia pe-atunci: când se schimba o amprentă sonoră, analiza compulsiv sunetele din jur. De-asta n-a fost în gardă când Gabor l-a înhățat hotărât.

Parcă ar fi fost prins într-o cursă. S-a răsucit violent și s-a lovit de pământ, iar pentru câteva secunde n-a văzut nimic. Apoi a intuit privirea lui Gabor undeva deasupra, felul în care îl măsură satisfăcut, ca un animal de pradă care primise ce voia.

După aceea, dus a fost, iar Rekke a rămas cu o durere persistentă în ceafă și numai după a treia sau a patra încercare a reușit să se ridice în picioare și să meargă, poticnindu-se, până în casă. A rămas mult timp pe jos, lângă cadă, cu părul lipicios și ud, încercând să-și oprească sângerarea. Trecuseră 15–20 de minute când și-a adunat forțele ca să se întoarcă în bibliotecă.

Doctorul Brandt era la birou, exprimându-și, cu gesturi ample și o privire profund dezamăgită, regretul că Gabor fugise acasă. De aceea nici nu observase că Rekke era rănit și palid, cum de altfel nu observase nici mama lui. Își dedicase toată seara căutării unor bijuterii care dispăruseră brusc.

Doi

Polițista Micaela Vargas din Husby se mutase la profesorul Hans Rekke, pe Grevgatan, într-un cartier mai elegant din Stockholm, fapt ce provocase multă agitație în anturajul ei și îi făcuse pe toți să înceapă să bârfească. Acum însă voia să plece de acolo.

Rekke era deprimat și imposibil, de-abia ieșea din dormitor. De îndată ce-și mai aduna puterile, Micaela avea de gând să meargă să-și împacheteze lucrurile. Dar înainte de toate își dorea să finalizeze cazul la care începuseră să lucreze împreună. Era vorba de o femeie declarată decedată, dar care se pare că fusese văzută într-o fotografie de vacanță recentă, făcută în Veneția. Deși era destul de sceptică, povestea avea ceva care i se părea incitant.

Și de aceea luase mașina până la secția de poliție de pe Bergsgatan, ca să stea de vorbă cu inspectorul Kaj Lindroos, care investigase cazul cu 14 ani în urmă. Kaj Lindroos se lăsa așteptat, lucru care de altfel nu o mira, pentru că păruse cam îndărătnic și supărat la telefon. Micaela stătea acum cam fără chef la recepție, privind spre stradă, pe unde trecea o camionetă cu studenți

gălăgioși. Era 5 iunie 2004, o zi de vară însorită, și tocmai se pregătea să plece când auzi o voce din spate:

— Să fie colega mea, detectiv particular?

Se întoarse și dădu mâna cu el. Era mai tânăr decât își închipuisese, probabil sub 50 de ani, cu ochi mari căprui și păr blond pieptănat pe spate, dar arăta și cam neîngrijit. O privea de parcă era 2:55 noaptea, iar Micaela își strânse pe ea geaca de blugi.

— Sunt recunoscătoare că mă primești.

— Claire Lidman e moartă, zise Kaj Lindroos.

— Posibil. Dar tot cred că e ceva interesant aici. Promit să nu te plictisesc, insistă ea ducând mâna la buzunarul interior.

Inspectorul Lindroos îi cerceta în continuare corpul.

— Poți să mă plictisești cât vrei. Dar eu tot nu cred.

Micaela își dori să aibă la îndemână ceva ce să-i îndeose pe gât.

— Poate ai putea să te uiți la poza asta înainte să te hotărăști, răspunse ea urmându-l în lift.

Kaj Lindroos urma să se uite la poză, bineînțeles. Era de-a dreptul ridicol că se simțea deranjat să aibă de-a face cu o polițistă atât de tânără, și imigrantă pe deasupra. Pe de altă parte, nu era așa de ușor să-și înfrunte prejudecățile, mai ales când era vorba de ancheta în cazul Lidman. Era marea pată a carierei sale și fără îndoială că povestea avea ceva ciudat. O femeie frumoasă, cu o bună pregătire profesională, care negociase cu oameni importanți din lumea afacerilor, dispăruse fără urmă acum 14 ani — ca să apară după câteva luni moartă, carbonizată într-un accident rutier în sudul Spaniei. Evident că se gândise de mii de ori la asta. Dar de fapt... La naiba,

era o poveste veche, iar acum era vineri după-amiază. Trebuia să ajungă repede acasă, să se îmbete și poate să se dea un pic și la fata asta. Merita măcar să încerce.

— Deci lucrezi cu delincvența juvenilă, începu el.

— Încerc să mai fac și altceva în timpul liber.

— E ceva la modă?

— Foarte la modă.

— Îmi închipui. Îmi place geaca ta de blugi, remarcă el.

Dar voia să spună mai degrabă pieptul, și o cercetă din nou din cap până în picioare. Ar putea avea picioare mai lungi și n-ar strica să zâmbească mai mult. Dar ar fi fost păcat să se plângă.

Intrară în biroul lui, unde el făcu un pic de ordine pe masă, ca să facă loc. Dinspre fereastra deschisă se auzeau strigătele tinerilor din camionetă, iar el vru să spună ceva disprețuitor la adresa lor, dar se abținu, să nu pară bătrân.

— Petrecere, remarcă el. Mai că ai vrea să participi.

— Mai că da.

— Și tu strigai așa când ai terminat școala?

— Din tot sufletul.

— N-a fost foarte demult, nu-i așa? întrebă el și regretă imediat.

Era din nou aceeași iritare, același mod inconștient de a spune că era prea tânără și lipsită de experiență ca să emită teorii stranii despre învierea din morți a lui Claire. Dar nu mai putea da înapoi.

— Ai vrut să spui ceva cu asta sau...? îl repezi ea.

— Nu, nu! Dar pe vremea mea, pălăriile alea albe erau considerate reacționare. Brusc, toată lumea poartă așa ceva.

— Aha! făcu ea fără interes.

— Se pare că nu mai e la modă să fii rebel.

- Nu mai e?
- Îți place Ulf Lundell?
- Cine?

Ale naibii dame de suburbie, nu știi nimic despre Suedia,
își zise el.

— Dar ce voiai să-mi spui? Nu mai bine terminăm cu asta? continuă el pe un ton din care nu reuși să elimine iritarea.

Micaela încuviință și scoase din buzunarul interior o folie de plastic cu o fotografie.

Inspectorului i se făcu teamă o clipă. Nu putea înțelege de ce. Dar nu, se calmă el, era imposibil. Exista un certificat de deces și o probă ADN, iar pe deasupra văzuse cadavrul cu ochii lui. Nu, era clar, Claire Lidman n-avea cum să mai hoinărească prin lume cu paltoanele ei roșii, elegante.

Trei

Hans Rekke cânta la pianul cu coadă adagioul din *Pathétique*. S-a oprit după numai câteva minute. Piesa nu îi mai vorbea, dar probabil că nu din vina lui Beethoven. Nimic nu îi mai vorbea.

Se ridică în picioare și se întrebă în ce parte s-o ia. La dreapta sau la stânga? În momentul acela, viața lui consta în astfel de decizii. Să se culce sau să mai stea? Afară urla alarma unei mașini, iar ceasul de perete ticăia, tic și tac, ca să arate câte secunde se risipeau fără niciun sens.

Pe unde umbla Micaela? N-o văzuse de o săptămână. Poate se mutase din nou acasă, dar cine ar putea s-o acuze? În ce-l privește, sigur fusese o companie deplorabilă. Dar era totuși dureros. Se hotărî să meargă în bucătărie, să-și ia un pahar de vin. Lucrurile stăteau atât de prost, încât până și atât i se părea un semn de inițiativă. Dar nu făcu nici asta. Porni spre baie și deschise dulapul cu medicamente. Închide-l, își spuse. Pleacă de-aici! Dar mâinile lui aveau o viață proprie și luă pastilele noi primite de la Freddie, blestematul lui de doctor.

Se numeau OxyContin și abia dacă dădeau dependență, așa scria în descriere. Șarlatanie, își spuse, și se lăsă

pe scaunul de toaletă, lăsând amintirile să-l împresoare; nu amintiri bune, evident, ci și mai multă harababură anxioasă, ca ecoul acelor zile de demult petrecute în Viena, când zăpada cădea fără încetare. Nu puteau să dispară pur și simplu din mintea lui? Se ridică de pe toaletă și îi atrase atenția ceva. Se auzise ceva? Da, cu siguranță. Pași în casa scărilor, pași familiari.

Tocurile fiicei lui, Julia, loveau pardoseala în ritmul cunoscut, sau poate... ascultă mai atent... poate nu chiar la fel. Pașii se răriră, își pierdură vioiciunea și bravada tinerească. Își aduse aminte că Julia părea destul de tristă în ultima vreme. Dar vechile amintiri erau ca un vâl peste gândurile lui. Nu își amintea s-o fi auzit spunându-i ceva.

Își aranjă rapid părul și se îndreptă spre ușă, care oricum era descuiată. Julia intră, iar el o studie, tot cu gândurile aiurea. Purta niște blugi decupați la genunchi, o geacă de piele, luată de la secondhand, și o pereche de pantofi negri cu tocuri ridicol de înalte. Pe deasupra, exagerase cu machiajul. Își strânse geaca pe lângă ea, de parcă îi era foarte frig.

— Bună, draga mea. Ninge afară? o întrebă, cu privirea spre umărul ei, de parcă descoperise acolo fulgi de zăpadă.

— Asta a fost o glumă?

— Da, răspunse el încurcat. Desigur.

Își deschise brațele ca s-o îmbrățișeze, însă ea trecu pe lângă el.

— E vară, tată.

— Bineînțeles.

— Sau ninge altundeva în gândurile tale? continuă ea, lovind drept la țintă.

Acum trebuia să se întoarcă în prezent. Fiica lui era aici și o privi mai atent. Era clar că slăbise și lui nu-i plăcea. Acel supliciu al corpului își avea rădăcinile în familie. Mama lui îl considera virtute, desigur, un semn de clasă și eleganță. Însă el știa că acea virtute masca de fapt o spaimă, un abuz mortal, ceva ce nu putea însemna decât o lipsă, o absență.

— Draga mea, hai să mâncăm ceva.

— Gătești tu sau cum?

Avea tonul tăios, iar brațele firave erau încordate.

— Bineînțeles, răspuse el, îndreptându-se către bucătărie și deschizând frigiderul. Stângăcia mea te amuză de obicei. Altfel, sigur a pregătit ceva doamna Hansson. Uite aici!

Se uită la un bol de pe raftul din mijloc.

— Rizoto, desigur.

Mirosi bolul.

— Cu vin alb, sos de legume și parmezan. Și uite aici! exclamă el și se luminează la față. Ciuperci la cuptor și rucola, vom avea un mic festin.

— Nu, nu, trebuie să plec.

— Dar de-abia ai venit! Le încălzesc la microunde. Pot să te invit și la un pahar de vin — doar ai împlinit 19 ani, nu?

Zâmbi larg și se prefăcu mai încurcat decât era, dar fata nu reacționează.

— Am venit doar ca să-ți spun ceva, încep Julia, iar el rămase în picioare, cu bolul în mână și cu presimțirea că urma să audă ceva îngrijorător.

Dar poate nu era decât impresia de iarnă care tot revenea, deși făcea tot ce putea pentru a părea un tată calm și sigur pe el — nu unul care tocmai înghițise niște droguri.

Patru

Nu trebuia să vin, își spuse Micaela. Nu trebuia să mă las prinsă în povestea asta.

Dar știa, desigur, când se întâmplase. Era în jur de 20:30, pe 10 mai, când Samuel Lidman, soțul femeii dispărute, venise la ei, pe Grevgatan, și aruncase fotografia de vacanță pe măsuta de cafea. Fusese un moment stânjenitor. Samuel Lidman respira greoi și avea fruntea și pieptul transpirate. Purta un costum maroniu, cizme de cowboy proaspăt lustruite și, cu toate că era o figură impunătoare de la gât în jos, ca sculptat în piatră, se înroșise foarte tare la față și avea privirea abătută. Era greu să nu-ți fie milă de el.

— Trebuie să vă uitați atent, spusese el. Mai am și alte poze la mine. Uitați-vă la ureche, la nas, la buze; e absolut uluitor.

Nu era puțin lucru ce voia el să dovedească. Soția lui era moartă de 13 ani și jumătate, adică nu absentă și dispărută, ci moartă și identificată cu radiografii dentare, apoi îngropată în cimitirul catolic din Solna. Era, cum se exprimase Rekke, un proiect destul de ambițios să o readucă la viață. Iar Samuel încerca să facă asta arătându-le

o femeie frumoasă într-un pardesiu roșu, care apăruse întâmplător într-o fotografie făcută în Veneția.

— Priviți, priviți! insista el.

— Sigur, hai să ne uităm, răspundea Rekke.

Micaela știa că avea să respingă dovada în cel mai cruțător mod cu putință. Era, la urma urmei, un gentleman căruia nu-i plăcea să facă rău, iar Samuel arăta de parcă era în joc viața lui.

Fără îndoială că bărbatul suferise mult. Era îndrăgostit de Claire până în vârful urechilor și proaspăt căsătorit atunci când ea îl părăsise fără niciun avertisment și fără niciun cuvânt de rămas-bun. Asta fusese demult, în toamna lui 1990, însă de atunci rana se tot redeschisese și era cât se poate de adevărat că existau elemente care nu se potriveau. Claire era foarte frumoasă și avea un talent uriaș, care o ajutase să aibă o carieră fulgerătoare. Conducea echipa de analiză a uneia dintre cele mai mari bănci ale Suediei, Nordbanken, și era direct subordonată directorului William Fors. La acea vreme — la începutul crizei financiare — se ocupa de împrumuturi și asigura credite pentru oameni de afaceri indeciși și companii șubrede. Lucra sub presiune, dar Samuel susținea că-i plăcea. Era o luptătoare și o jucătoare, iar ei erau un cuplu fericit, îi asigurase el. Perechea ideală, cum spunea.

Dar într-o bună zi, Claire ieșise să-i trimită o scrisoare surorii ei din Londra și nu se mai întorsese. Dispăruse pur și simplu fără urmă și, încă de-a doua zi, poliția demarase o operațiune intensă de căutare. Fuseseră niște săptămâni îngrozitoare, le povestise Samuel. Cu toate astea, îi era dor de acele zile, pentru că atunci încă își avea trecutul. Timpul petrecut cu Claire era încă frumos și nepătat.

Dar și acesta urma să-i fie luat. Când operațiunea era în toi, apăruse un semn din partea ei, nu o scrisoare lungă precum cea scrisă surorii ei, ci doar o vedere, cu o pictură a lui Cézanne din Gardanne, pe care scria că îl părăsise și că nu mai era în stare să continue.

Era mai dureros decât să știe că murise, mărturisise el, și la scurt timp plecase într-o călătorie. Un fel de pele-
rinaj, câteva săptămâni nu fusese de găsit. Când sunase din Bombay, aflase de moartea lui Claire în explozia unei cisterne în San Sebastian. Se pare că la momentul acela, ar fi avut timp să vină s-o vadă și să ajungă la înmormântarea de la biserica din Solna.

Dar nu dorea.

„Nu mai există pentru mine“, zisese el. Și pe deasupra, cadavrul era mult prea ars ca să dorească să o vadă. Lăsase totul în urmă și se întorsese la călătoriile lui.

„A fost greșeala vieții mele“, le spusese Samuel. „Așa, au putut să mă păcălească.“

Îți venea greu să-i urmărești logica. Deși cadavrul fusese identificat de sora și mama defunctei, precum și de inspectorul Kaj, Samuel începuse să creadă tot mai obsesiv că soția lui era încă în viață. Evident că asta avea de-a face cu faptul că nu își putuse lua rămas-bun, dar și cu ideea că soția lui trebuie să fi primit ajutor ca să părăsească Suedia. Altfel ar fi fost normal să lase niște indicii în urmă, nu să se evapore așa, pur și simplu. Însă această ipoteză părea la fel de nebunească. Micaela își amintea cum Samuel își tot sucea corpul muscular și transpira tot mai tare în timp ce Rekke studia fotografia. Nici nu era mare lucru de văzut, era departe de a fi o dovadă a reînvierii. Totuși Rekke o trăsese spre el cu o expresie gravă și o privise îndelung, din politețe, credea Micaela.

Se uitase nu doar la acea poză, ci și la niște fotografii vechi cu Claire pe care le adusese Samuel.

— Fascinant, zisese el.

— Îți dai seama, nu? Este ea?

— Nu știi. Nu e foarte clară imaginea, nu? Nu îndrăznesc să fac vreo afirmație definitivă, pot doar să spun că această femeie și Claire au aceeași strălucire. *Where I go, life goes*, așa mi-a spus cândva un violonist infatuat. Dar mă întreb... stai un pic...

Nu mai spusese nimic, lăsându-l pe Samuel Lidman să peroreze mai departe în legătură cu toate asemănările pe care le găsea între Claire și femeia din fotografie. Rekke nu auzea. Se cufundase într-una din stările lui tipice de transă.

— E puțin agitată, nu-i așa? întrebasese el în cele din urmă. Pare să se uite după cineva, nu?

— Mda, poate.

Samuel Lidman îl privea încordat.

— Dar înainte de toate...

— Da?

— Mersul ei are ceva special. Zboară înainte, însă cumva asimetric. Claire avea cumva probleme cu genunchiul drept?

Samuel Lidman era uluit.

— Da, absolut. De ce întrebi? Și-a distrus o articulație a genunchiului la schi.

— Pentru că mersul acestei femei are un element de compensare. Piciorul și șoldul drept, vedeți acolo... se înclină ușor, ca să preia din greutate. Poate fi la fel de bine ceva ocazional, un dezechilibru de moment. Însă în același timp nu se vede niciun semn defensiv, nicio senzație că a intervenit ceva sau că a apărut o durere.